

Forum TBS

Jaarverslag 2017

Doel van Forum TBS

De stichting Forum TBS werd begin 2011 opgericht als initiatief van een aantal wetenschappers, behandelaars, rechters, advocaten, officieren van justitie en persoonlijk bij de TBS betrokken mensen vanuit de intentie een bijdrage te leveren aan een meer evenwichtig maatschappelijk en politiek debat waarin relevante feiten, ervaringen, onderzoeken en gedifferentieerde meningen een rol kunnen spelen. De stichting richt zich op herstel van het vertrouwen in de terbeschikkingstelling als beveiligings- en behandelingsmaatregel. Het is wenselijk dat de maatschappelijke en politieke besluitvorming minder eenzijdig wordt bepaald door incidenten en veiligheidseisen, maar vooral gebaseerd wordt op feitelijke informatie. Het gaat om een passend evenwicht tussen beveiliging, behandeling en de rechtspositie van de tbs-gestelde. Zo kan een effectieve behandeling blijven bestaan voor delinquente patiënten die daarvoor in aanmerking komen, juist om te voorkomen dat zij onbehandeld terugkeren in de maatschappij met een grotere kans op herhaling.

Forum TBS wil deze denkbeelden aan de orde stellen via publicaties, opiniestukken, ingezonden brieven, het organiseren van bijeenkomsten, het geven van interviews of het verschaffen van ondersteunende informatie.

Bestuur

Het bestuur van de stichting bestond in het verslagjaar uit mr. Y.A.J.M. van Kuijck, voormalig vice-president van het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, voorzitter, mr.dr. J.R. Niemantsverdriet, voormalig staf lid van de Van der Hoeven Stichting, secretaris en drs. J.A. Poelmann, voormalig bestuurder van de Pompstichting te Nijmegen, penningmeester en als bestuursleden mevrouw mr.drs. J.A. Mastenbroek-Osté, jurist bij De Forensische Zorgspecialisten en mevrouw drs. K.M. ten Brinck, voormalig hoofd NIFP Noord-Oost Nederland. Het bestuur kwam in het verslagjaar in totaal driemaal bijeen, waarvan eenmaal voorafgaande aan het overleg met de kerngroep en eenmaal na het overleg met een 'brainstormgroep'. Daarnaast was er regelmatig onderling contact langs andere kanalen.

Kerngroep

De 'kerngroep' van zestien personen, afkomstig uit verschillende disciplines en maatschappelijke posities, overlegde samen met het bestuur in het verslagjaar tweemaal om onderwerpen op het terrein van de terbeschikkingstelling te bespreken en om het toekomstig beleid van Forum TBS te bespreken. Naam en achtergrond van de leden van de kerngroep staan vermeld op de website van Forum TBS (www.forumtbs.nl). In het verslagjaar gaf Frans Koenraadt, hoogleraar forensische psychiatrie en psychologie aan de Universiteit Utrecht, te kennen te willen toetreden tot de kerngroep.

Sympathisanten

Een kring van 'sympathisanten' bestaat uit 25 personen die achter het doel van Forum TBS staan en samen met bestuur en kerngroep willen optrekken. Met ondersteuning van deze personen, afkomstig uit verschillende maatschappelijke geledingen, kan het beoogde

tegeluid worden versterkt. De namen van de 'sympathisanten' zijn gepubliceerd op de website.

Ideeën over toekomstige activiteiten

In het vorige jaarverslag werd bericht over het beraad van bestuur en kerngroep over de vraag of de symposia die Forum TBS in de afgelopen jaren organiseerde, wel voldoende 'onmisbaar' en 'onderscheidend van andere soortgelijke bijeenkomsten' waren, zowel naar inhoud als naar vorm. Daarnaast werd geconstateerd dat de activiteiten toch vooral gericht waren op de professionals. Zouden ook meer 'lager opgeleiden' en 'non-believers' kunnen worden geïnteresseerd?

Om nieuwe ideeën vorm te geven besloot het bestuur een 'brainstormgroep' samen te stellen waarin niet alleen personen uit de bekende 'eigen' kring zitting zouden hebben. In het voorjaar vond een dergelijke bijeenkomst plaats, waaraan werd deelgenomen door vijf betrokken 'buitenstaanders' (werkzaam in verschillende beleids- en communicatiefuncties), twee leden van de kerngroep en de vijf leden van het bestuur. Het verslag van deze bijeenkomst werd behalve aan de aanwezigen ook verstuurd aan de leden van de kerngroep en aan vier 'buitenstaanders' die hadden willen deelnemen, maar verhinderd waren. Het eerste discussiethema had betrekking op de doelgroepen waarop Forum TBS zich zou moeten richten en op instanties met wie zou kunnen worden samengewerkt. De conclusie was dat Forum TBS nog veel voorlichtingswerk kan verrichten, vooral bij de professionals, het beste in samenwerking met andere partijen. De vraag blijft of Forum TBS 'onmisbaar' is naast alles wat sinds 2009 in het TBS-veld, ook door anderen, is georganiseerd. Het tweede thema betrof de vraag of Forum TBS zich ook zou dienen te richten op verbetering van het imago van andere personen dan ter beschikking gestelden. De conclusie werd algemeen gedeeld dat Forum TBS zich het beste zou kunnen beperken tot tbs'ers. Het derde thema was de vraag welke middelen het meest geschikt zijn om het doel van verbetering van de beeldvorming te bereiken. De discussie leidde tot een aantal suggesties die zich lenen voor verdere uitwerking.

Beraad over herpositionering

In de bovengenoemde besprekingen kwam steeds naar voren dat de tbs minder voor maatschappelijke onrust zorgt dan in het verleden. Zo hebben bepaalde beleidsmaatregelen invloed gehad op het verlofbeleid (aangescherpte procedure, instelling van een adviescollege ter toetsing van verlofaanvragen). Maar ook de ontwikkelingen in de behandelingsmethoden en het wetenschappelijk onderzoek naar effecten van behandeling hebben bijgedragen aan een meer vertrouwenwekkende positie van de tbs in de maatschappij en de politiek. Ook werd geconstateerd dat de onderwerpen die door Forum TBS zijn geagendeerd steeds meer door andere partijen in het forensische veld ter hand worden genomen. Onderwerpen die Forum TBS op haar drie symposia aan de orde stelde, worden ook besproken op bijeenkomsten van beroepsorganisaties als de forensische behandelingsklinieken, de RSJ en het EFP. Maar bovenal signaleert Forum TBS dat de behandelingsklinieken zelf hun maatschappelijke positie meer ter harte nemen en zich nu met een helder communicatiebeleid naar buiten richten. Belangenbehartiging en verbetering van het imago van de tbs worden hierdoor nagestreefd.

In het overleg van bestuur en kerngroep, en ook in de discussie met deskundige 'buitenstaanders' kwam de vraag naar voren of Forum TBS op dit moment nog een toegevoegde waarde heeft. De uitkomst van dit beraad was dat dit zeker nog het geval is. Maar de conclusie was ook dat de manier waarop Forum TBS tot dusver naar buiten treedt,

aan een heroverweging toe is. Tegelijkertijd is er het besef dat de onafhankelijke positie van de leden, die immers allen op persoonlijke titel deelnemen, én de deskundigheid die zij inbrengen, door de buitenwereld op prijs worden gesteld. Hieruit ontstond het voornemen om als forensisch netwerk van deskundigen - als 'denktank' of 'adviesgroep' - beschikbaar te blijven. Niet op een vooral actieve manier, met symposia en stellingnames in de media zoals tot nu toe, maar meer op de achtergrond opererend. Maar wel met de bereidheid van zich te laten horen als de tbs weer onder druk zou komen te staan. Want de overtuiging blijft dat het tbs-stelsel waardevol is en dat de ter beschikking gestelden én de maatschappij daardoor het beste zijn gediend.

Het bestuur verspreidde in september van het verslagjaar een bericht met bovenstaande uitkomst over de 'herpositionering' in brede kring: de eigen 'achterban' (kerngroep en sympathisanten), de stakeholders en de media.

Imago-onderzoek

Op het symposium van 29 oktober 2015 presenteerde Forum TBS de resultaten van het eigen onderzoek over het imago van de tbs onder de Nederlandse bevolking. Het onderzoek dat in augustus van dat jaar werd uitgevoerd, was mede mogelijk gemaakt door bijdragen van de stichtingen Vrienden van Oldenkotte en Koningsheide. In het verslagjaar leidde de verdere analyse tot de publicatie '*TBS en het beeld hiervan bij de Nederlandse bevolking*' in het tijdschrift *Sancties* (2017, nr. 3) met als auteurs (de kerngroepleden) Jos van Emmerik en Onno Maathuis.

Media en publiciteit

Uit overleg met de directeurs van de FPC's en FPK's blijkt dat de behandelingsklinieken een actief beleid willen voeren om de beeldvorming over de TBS te verbeteren. Dit doen zij onder meer door een eigen website (www.tbsnederland.nl). Ook open dagen van de klinieken kunnen daartoe bijdragen. De klinieken investeren voorts in trainingen om beter te kunnen optreden in de media. In een derde werkconferentie 'Recht en tbs' in Lunteren overlegden alle bij de forensische zorg betrokken partijen met elkaar. Het belang van een betere samenwerking met de afdeling Voorlichting van het ministerie van Justitie en Veiligheid wordt onderkend. Ook bij GGZ Nederland staat de informatie en communicatie over tbs regelmatig op de agenda. Forum TBS ziet de genoemde activiteiten als positieve ontwikkelingen, in lijn met de eigen doelstelling.

Overige activiteiten

Ook dit verslagjaar werd weer regelmatig een beroep gedaan op Forum TBS met verzoeken om informatie of het geven van een reactie.

Voorts bespraken bestuur en kerngroep actuele ontwikkelingen op het gebied van de terbeschikkingstelling aan de hand van de inbreng uit de verschillende geledingen.

Bestuur van Forum TBS, februari 2018